

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O SIGURNOSNO--OBAVJEŠTAJNOM SUSTAVU
REPUBLIKE HRVATSKE**

Proglašavam Zakon o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 30. lipnja 2006. godine.

Klasa: 011-01/06-01/26

Urbroj: 71-05-03/1-06-2

Zagreb, 5. srpnja 2006.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

**ZAKON O SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNOM SUSTAVU
REPUBLIKE HRVATSKE**

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom, radi sustavnog prikupljanja, analize, obrade i ocjene podataka koji su od značaja za nacionalnu sigurnost, u cilju otkrivanja i sprječavanja radnji pojedinaca ili skupina koje su usmjerene: protiv opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i suvereniteta Republike Hrvatske, nasilnom rušenju ustroja državne vlasti, ugrožavanju Ustavom Republike Hrvatske i zakonima utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda te osnova gospodarskog sustava Republike Hrvatske i koji su nužni za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti, osnivaju sigurnosno-obavještajne agencije:
 - Sigurnosno-obavještajna agencija (u daljnjem tekstu: SOA),
 - Vojna sigurnosno-obavještajna agencija (u daljnjem tekstu: VSOA).
- (2) Za poslove ostvarivanja suradnje između Predsjednika Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Predsjednik Republike) i Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) u usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija nadležno je Vijeće za nacionalnu sigurnost, a za operativno usklađivanje rada sigurnosno-obavještajnih agencija Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 2.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije poslove iz svog djelokruga provode na temelju: Strategije nacionalne sigurnosti, Strategije obrane, Godišnjih smjernica za rad sigurnosno-obavještajnih agencija, zakona, zahtjeva zakonom određenih državnih tijela, odnosno zahtjeva korisnika rezultata rada sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Poslove iz svog djelokruga sigurnosno-obavještajne agencije obavljaju u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonima i drugim propisima.
- (3) Rad sigurnosno-obavještajnih agencija nadziru Hrvatski sabor, Predsjednik Republike, Vlada, Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost (u daljnjem tekstu: UVNS) i Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.

II. VIJEĆE ZA NACIONALNU SIGURNOST, SAVJET ZA KOORDINACIJU SIGURNOSNO--OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA, URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST, ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA, OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA

Vijeće za nacionalnu sigurnost

Članak 3.

- (1) Vijeće za nacionalnu sigurnost:
 - razmatra i procjenjuje obavještajne i sigurnosne prijetnje i rizike, razmatra pitanja iz djelokruga ministarstava i drugih državnih tijela koja se odnose na nacionalnu sigurnost te donosi smjernice i zaključke o načinima zaštite i ostvarivanja interesa nacionalne sigurnosti,
 - razmatra pitanja iz djelokruga rada sigurnosno-obavještajnih agencija i načine ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija te odobrava suradnju agencija s odgovarajućim službama drugih zemalja,
 - utvrđuje Godišnje smjernice za rad sigurnosno-obavještajnih agencija i druge odluke kojima Predsjednik Republike i Vlada usmjeravaju rad sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava,
 - utvrđuje mjere koje poduzimaju Predsjednik Republike i Vlada u svezi s rezultatima nadzora nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava,
 - utvrđuje prijedlog sredstava za rad sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava koja se osiguravaju u državnom proračunu,
 - razmatra i druga pitanja u vezi s radom i upravljanjem sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava.
- (2) Pod tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava misli se na državna tijela koja u smislu ovoga Zakona sudjeluju u zaštiti nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.

Članak 4.

- (1) Vijeće za nacionalnu sigurnost čine: Predsjednik Republike, predsjednik Vlade, član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost, ministar nadležan za poslove obrane, ministar nadležan za unutarnje poslove, ministar nadležan za vanjske poslove, ministar nadležan za pravosuđe, savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage), ravnatelj SOA-e, ravnatelj VSOA-e i predstojnik UVNS-a.
- (2) U radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluje predsjednik Hrvatskoga sabora.
- (3) Sjednicu Vijeća za nacionalnu sigurnost zajednički sazivaju i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati zajednički utvrđuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Sjednicom Vijeća za nacionalnu sigurnost predsjedava Predsjednik Republike, a odluke Vijeća za nacionalnu sigurnost supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.
- (4) U doba ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluju predsjednik odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost, ministar nadležan za financije i ministar nadležan za gospodarstvo.
- (5) Kada Vijeće za nacionalnu sigurnost raspravlja o stanju nacionalne sigurnosti u Republici Hrvatskoj, osobito stanju nacionalne sigurnosti u području obrane i unutarnje politike te u području zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, u slučajevima velikih prirodnih nepogoda i tehnoloških katastrofa te kada raspravlja o prijedlogu Strategije nacionalne sigurnosti, može na svoje sjednice pozivati i druge osobe.
- (6) Vijeće za nacionalnu sigurnost pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovníkom.

Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija

Članak 5.

- (1) Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade o usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija, razrađuje odluke Vijeća za nacionalnu sigurnost koje se odnose na rad sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, operativno usklađuje rad sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, donosi mišljenja o suradnji s odgovarajućim službama drugih zemalja, daje prijedloge Vijeću za nacionalnu sigurnost i poduzima druge mjere za učinkovitost i unapređivanje rada sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija čine član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost, kao predsjednik Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost, kao zamjenik predsjednika, ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija i predstojnik UVNS-a. Sjednice Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija sazivaju i pitanja o kojima će se

raspravljati i odlučivati zajednički utvrđuju predsjednik Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija i zamjenik predsjednika. Sjednicom Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija predsjedava predsjednik Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, a odluke Savjeta supotpisuju predsjednik Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija i zamjenik predsjednika. Pitanja o kojima će se raspravljati mogu predložiti i ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija i predstojnik UVNS-a.

- (3) Na sjednici Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija po potrebi i pozivu predsjednika Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija sudjeluju i druge osobe, a osobito; Glavni državni odvjetnik, ravnatelj USKOK-a, ravnatelj Policije, ravnatelj Carine, ravnatelj Financijske policije, ravnatelj Ureda za sprječavanje pranja novca, predstavnik Ministarstva vanjskih poslova zadužen za poslove sigurnosti, ravnatelj Uprave za zaštitu i spašavanje te čelnici drugih odgovarajućih inspekcijskih i nadzornih tijela.
- (4) Sjednice Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija sazivaju se najmanje jednom mjesečno, a mogu se sazvati i po potrebi, odnosno na prijedlog stalnih članova Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija iz stavka 2. ovoga članka.
- (5) Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovníkom.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost

Članak 6.

- (1) UVNS obavlja stručne i administrativne poslove za Vijeće za nacionalnu sigurnost i Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, obavlja poslove koji Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućavaju analizu izvješća sigurnosno-obavještajnih agencija i ocjenu postizanja ciljeva rada sigurnosno-obavještajnih agencija, ocjenu provođenja odluka Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija te poslove koji Predsjedniku Republike i Vladi omogućavaju nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) UVNS objedinjava dostavljena izvješća i informacije sigurnosno-obavještajnih agencija, izrađuje periodična izvješća po područjima sigurnosno-obavještajnog djelovanja, te analizira i ocjenjuje sigurnosno-obavještajne podatke od značaja za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske bitne za obavljanje ustavnih i zakonskih ovlasti Predsjednika Republike i Vlade.
- (3) Na zahtjev Predsjednika Republike i predsjednika Vlade UVNS surađuje sa sigurnosno-obavještajnim agencijama u izradi strateških procjena i ocjena sigurnosnih pojava važnih za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske.

Članak 7.

- (1) UVNS je središnje državno tijelo odgovorno za utvrđivanje i provedbu aktivnosti vezanih za primjenu mjera i donošenje standarda informacijske sigurnosti u državnim tijelima u Republici Hrvatskoj, kao i za usklađenost aktivnosti oko primjene mjera i standarda informacijske sigurnosti u razmjeni klasificiranih podataka između Republike Hrvatske i stranih zemalja i organizacija.
- (2) Klasificirani podaci u smislu ovoga Zakona su podaci označeni tajnim od strane nadležnih državnih tijela sukladno propisima koji uređuju zaštitu i tajnost podataka.
- (3) Mjere i standardi informacijske sigurnosti primjenjuju se u okviru sigurnosnih područja informacijske sigurnosti: sigurnosne provjere osoblja, fizička sigurnost, sigurnost podataka, sigurnost informacijskih sustava i sigurnost vanjske suradnje (industrijska sigurnost) te se propisuju u okviru posebnog zakona koji uređuje područje informacijske sigurnosti.
- (4) U sastavu UVNS-a djeluje Središnji registar za prijam, pohranu i distribuciju informacija i dokumenata u razmjeni sa stranim zemljama i organizacijama (u daljnjem tekstu: Središnji registar).
- (5) Za provedbu poslova Središnjeg registra ustrojavaju se u državnim tijelima podregistri Središnjeg registra. Na zaposlenike podregistara Središnjeg registra odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti te način utvrđivanja plaća zaposlenika UVNS-a.
- (6) UVNS izdaje uvjerenja (certifikate) o obavljenim sigurnosnim provjerama za osobe koje u obavljanju svoje dužnosti imaju pristup klasificiranim podacima.
- (7) Uvjerenja (certifikati) iz stavka 6. ovoga članka izdaju se i za pravne osobe kada obavljaju poslove od značaja za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske i na zahtjev stranih zemalja i organizacija.

Članak 8.

UVNS godišnja i izvanredna izvješća o svom radu, godišnja i izvanredna izvješća o poslovima stručnog nadzora rada sigurnosno-obavještajnih agencija i Operativno-tehničkog centra za nadzor telekomunikacija (u daljnjem tekstu: OTC) dostavlja Predsjedniku Republike i predsjedniku Vlade. Godišnja izvješća koja se odnose na poslove nadzora poduzete u svrhu kontrole poštivanja Ustavom zajamčenih prava građana UVNS dostavlja i predsjedniku Hrvatskoga sabora i odboru nadležnom za nacionalnu sigurnost, a izvanredna izvješća o poslovima stručnog nadzora dostavljaju se predsjedniku Hrvatskoga sabora i odboru nadležnom za nacionalnu sigurnost kada se nadzor provodi na temelju njihovog zahtjeva.

Članak 9.

UVNS ne smije obavljati poslove koji su prema odredbama ovoga Zakona poslovi sigurnosno-obavještajnih agencija i ne smije u obavljanju svojih poslova primjenjivati mjere koje su ovlaštene primjenjivati sigurnosno-obavještajne agencije.

Članak 10.

- (1) Radom UVNS-a upravlja predstojnik Ureda koji se imenuje, odnosno razrješuje rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Predstojnik UVNS-a imenuje se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može na dužnost predstojnika UVNS-a biti imenovana najviše dva puta uzastopno.
- (2) Predstojnik UVNS-a može prije isteka mandata biti razriješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne osigura provođenje poslova iz djelokruga UVNS-a; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede tajnosti klasificiranih podataka te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti.
- (3) Predstojnik UVNS-a državni je dužnosnik u smislu Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

Članak 11.

Unutarnje ustrojstvo UVNS-a, poslovi njegovih ustrojstvenih jedinica, okvirni broj potrebnih zaposlenika za obavljanje poslova, izgled, sadržaj i pravo uporabe službene iskaznice i službene značke i druga pitanja od značaja za rad UVNS-a uredit će se uredbom koju donosi Vlada, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike. Način rada, potreban broj zaposlenika s opisom njihovih poslova te potrebnim uvjetima za obavljanje poslova, njihovim ovlastima i odgovornostima, pravima iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad UVNS-a uredit će se Pravilnikom o unutarnjem redu koji donosi predstojnik UVNS-a uz suglasnost Vijeća za nacionalnu sigurnost.

Članak 12.

Na predstojnika i zaposlenike UVNS-a odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona, kojima su uređeni položaj, prava, obveze te odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika i zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija (Glava VII.), a u pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom odredbe Zakona o državnim službenicima, odnosno Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

Zavod za sigurnost informacijskih sustava**Članak 13.**

Ovim se Zakonom kao središnje državno tijelo za obavljanje poslova u tehničkim područjima informacijske sigurnosti državnih tijela Republike Hrvatske osniva Zavod za sigurnost informacijskih sustava (u daljnjem tekstu: ZSIS).

Članak 14.

- (1) ZSIS obavlja poslove u područjima sigurnosti informacijskih sustava i mreža državnih tijela, sigurnosnih akreditacija informacijskih sustava i mreža državnih tijela, upravljanja kriptomaterijalima koji se koriste u razmjeni klasificiranih podataka između državnih tijela Republike Hrvatske i stranih zemalja i organizacija te koordinacije prevencije i otklanjanja problema vezanih uz sigurnost računalnih mreža u državnim tijelima.
- (2) ZSIS obavlja i poslove istraživanja, razvoja i ispitivanja tehnologija namijenjenih zaštiti klasificiranih podataka te izdaje uvjerenja (certifikate) za uporabu istih.
- (3) Akreditacije iz stavka 1. i certifikate iz stavka 2. ovoga članka, ZSIS izdaje i sukladno sporazumima o razmjeni klasificiranih podataka (sigurnosni sporazumi) između Republike Hrvatske i stranih zemalja i organizacija.

Članak 15.

- (1) Radom ZSIS-a upravlja ravnatelj koji se imenuje i razrješuje rješenjem Vlade, a na prijedlog Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija. Ravnatelj se imenuje na vrijeme od četiri godine pri čemu ista osoba može biti ponovo imenovana.
- (2) Ravnatelj ZSIS-a može prije isteka mandata biti razriješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne osigura provođenje poslova iz djelokruga ZSIS-a; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede tajnosti klasificiranih podataka; te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti.
- (3) Ravnatelj ZSIS-a izvješća o svom radu dostavlja predstojniku UVNS-a.
- (4) Ravnatelj ZSIS-a imenuje svog zamjenika, uz suglasnost Vlade.

Članak 16.

- (1) Unutarnje ustrojstvo ZSIS-a, poslovi njenih ustrojstvenih jedinica, okvirni broj potrebnih zaposlenika za obavljanje poslova ZSIS-a uredit će se Uredbom o unutarnjem ustrojstvu koju donosi Vlada na prijedlog ravnatelja ZSIS-a, uz suglasnost Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.

- (2) Način rada ZSIS-a, potreban broj zaposlenika s opisom njihovih poslova te potrebnim uvjetima za obavljanje poslova, njihovim ovlastima i odgovornostima, pravima iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad ZSIS-a koja nisu uređena uredbom iz stavka 1. ovoga članka, uredit će se Pravilnikom o unutarnjem redu koji donosi ravnatelj ZSIS-a uz suglasnost Vlade.

Članak 17.

Na ravnatelja i zaposlenike ZSIS-a odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona, kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika i zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija (Glava VII.), a u pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom odredbe Zakona o državnim službenicima, odnosno Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija

Članak 18.

- (1) Radi obavljanja aktivacije i upravljanja mjerom tajnog nadzora telekomunikacijskih usluga, djelatnosti i prometa te ostvarivanja operativno-tehničke koordinacije između pravnih i fizičkih osoba koje raspolažu javnom telekomunikacijskom mrežom i pružaju javne telekomunikacijske usluge i usluge pristupa u Republici Hrvatskoj i tijela koja su ovlaštena za primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija sukladno ovom Zakonu i Zakonu o kaznenom postupku, osniva se Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija (u daljnjem tekstu: OTC).
- (2) OTC u suradnji s tijelima koja su ovlaštena za primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija sukladno ovom Zakonu i Zakonu o kaznenom postupku ima ovlast nadzora rada davatelja telekomunikacijskih usluga u smislu izvršenja obveza iz ovoga Zakona.
- (3) OTC za potrebe sigurnosno-obavještajnih agencija i redarstvenih tijela aktivaciju i upravljanje mjerom tajnog nadzora telekomunikacijskih usluga, djelatnosti i prometa obavlja putem odgovarajućega tehničkog sučelja.

Članak 19.

- (1) Pravne i fizičke osobe iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona obvezne su o vlastitom trošku osigurati i održavati funkciju tajnog nadzora telekomunikacijskih usluga, djelatnosti i prometa iz članka 33. stavka 3. točke 1. ovoga Zakona, kao i komunikacijske vodove do OTC-a. Funkcija tajnog nadzora ostvaruje se ugradnjom odgovarajuće tehničke opreme i programske podrške u telekomunikacijski sustav pravnih i fizičkih osoba iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Pravne i fizičke osobe iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona dužne su osigurati OTC-u uvjete za trajan i izravan pristup objektima i tehničkoj opremi te uvjete za samostalnu provedbu

mjera iz članka 33. stavka 3. točke 1. ovoga Zakona uporabom odgovarajućih tehničkih sučelja.

- (3) Ministarstvo obrane i Oružane snage i državna tijela koja raspolažu vlastitim telekomunikacijskim mrežama dužni su omogućiti OTC-u provedbu mjera tajnog prikupljanja podataka i osigurati uvjete za izravan pristup objektima i tehničkoj opremi te uvjete za samostalnu provedbu mjera.
- (4) Pravne i fizičke osobe iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona, u suradnji s OTC-om, dužne su OTC-u osigurati autonoman i isključiv pristup podacima o aktiviranim mjerama. Pristup podacima o aktiviranim mjerama omogućit će se i nadležnim nadzornim i istražnim tijelima u okviru njihovih zakonom utvrđenih ovlasti i postupaka.
- (5) Pravne i fizičke osobe iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona dužne su čuvati podatke o ostvarenom telekomunikacijskom prometu koji se odnose na korisnike usluga kroz vremensko razdoblje od godinu dana.
- (6) Pravne i fizičke osobe iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona dužne su na zahtjev OTC-a dostaviti podatke o svim sredstvima za komuniciranje koja su se pojavljivala na određenoj zemljopisnoj, fizičkoj ili logičkoj lokaciji, bez obzira na postojanje telekomunikacijske aktivnosti, u razdoblju od posljednjih 48 sati.

Članak 20.

- (1) Obveze iz ovoga Zakona za pravne i fizičke osobe, koje raspolažu javnom telekomunikacijskom mrežom i pružaju javne telekomunikacijske usluge i usluge pristupa, koje se odnose na funkciju tajnog nadzora propisat će se Uredbom Vlade o obvezama iz područja nacionalne sigurnosti za pravne i fizičke osobe u telekomunikacijama, koju Vlada donosi na prijedlog Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Obveze iz ovoga Zakona za Ministarstvo obrane i Oružane snage, ukoliko raspolažu vlastitim telekomunikacijskim mrežama, a koje se odnose na funkciju tajnog nadzora, propisat će Ministar obrane na prijedlog ravnatelja VSOA-e.
- (3) SOA-a i VSOA u suradnji s drugim tijelima koja su ovlaštena za primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija sukladno Zakonu o kaznenom postupku, uz suglasnost Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, donose pravila koja se odnose na tehničke zahtjeve, odnosno razvoj odgovarajuće tehničke opreme i programske podrške, pitanja tehničkih sučelja i druga pitanja od važnosti za aktivaciju i primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija.

Članak 21.

- (1) Radom OTC-a upravlja ravnatelj koji se imenuje i razrješuje rješenjem Vlade, a na prijedlog Savjeta za koordinaciju rada sigurnosno-obavještajnih agencija. Ravnatelj se imenuje na vrijeme od četiri godine pri čemu ista osoba može biti ponovo imenovana.

- (2) Ravnatelj OTC-a može prije isteka mandata biti razriješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne osigura provođenje poslova iz djelokruga OTC-a; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede tajnosti klasificiranih podataka te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti
- (3) Ravnatelj OTC-a izvješća o radu dostavlja UVNS-u.

Članak 22.

- (1) Unutarnje ustrojstvo OTC-a, poslovi ustrojstvenih jedinica OTC-a, okvirni broj zaposlenika potrebnih za obavljanje poslova uredit će se Uredbom o unutarnjem ustrojstvu koju donosi Vlada na prijedlog Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Način rada OTC-a, potreban broj zaposlenika s opisom njihovih poslova te potrebnim uvjetima za obavljanje poslova, njihovim ovlastima i odgovornostima, pravima iz radnog odnosa te druga pitanja od značaja za rad OTC-a koja nisu uređena ovim Zakonom ili uredbom iz stavka 1. ovoga članka, uredit će se Pravilnikom o unutarnjem redu koji donosi ravnatelj OTC-a uz suglasnost Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (3) Na ravnatelja i zaposlenike OTC-a odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika i zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija (Glava VII.), a u pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom odredbe Zakona o državnim službenicima, odnosno Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

III. SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNE AGENCIJE

Sigurnosno-obavještajna agencija (SOA)

Članak 23.

- (1) Djelovanje SOA-e na području Republike Hrvatske usmjereno je na sprječavanje aktivnosti ili radnji koje se poduzimaju radi ugrožavanja Ustavom utvrđenog poretka, ugrožavanja sigurnosti državnih tijela, građana i nacionalnih interesa putem:
- terorizma i drugih oblika organiziranog nasilja,
 - obavještajne djelatnosti stranih obavještajnih službi, organizacija i pojedinaca,
 - ekstremističkog organiziranja i djelovanja skupina i pojedinaca,
 - ugrožavanja sigurnosti najviših državnih dužnosnika te šticećenih objekata i prostora,
 - organiziranog i gospodarskog kriminala,
 - neovlaštenog ulaska u zaštićene informacijske i komunikacijske sustave državnih tijela,
 - odavanja klasificiranih podataka od čelnika i zaposlenika državnih tijela, znanstvenih institucija i pravnih osoba s javnim ovlastima,
 - drugih aktivnosti usmjerenih na ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

- (2) SOA prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke političke, gospodarske, znanstveno-tehnološke i sigurnosne i prirode koji se odnose na strane države, organizacije, političke i gospodarske saveze, skupine i osobe, osobito one koji ukazuju na namjere, mogućnosti, prikrivene planove i tajna djelovanja usmjerena na ugrožavanje nacionalne sigurnosti, odnosno podatke koji su od značaja za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske.

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija (VSOA)

Članak 24.

- (1) VSOA je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane za planiranje i provođenje potpore Ministarstvu obrane i Oružanim snagama za izvršenje zadaća obrane opstojnosti, suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.
- (2) VSOA prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o vojskama i obrambenim sustavima drugih zemalja, o vanjskim pritiscima koji mogu imati utjecaj na obrambenu sigurnost te aktivnostima u inozemstvu koje su usmjerene na ugrožavanje obrambene sigurnosti zemlje.
- (3) VSOA na području Republike Hrvatske prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o namjerama, mogućnostima i planovima djelovanja pojedinih osoba, grupa i organizacija u zemlji kojima je cilj ugrožavanje obrambene moći države te poduzima mjere otkrivanja, praćenja i suprotstavljanja ovakvim aktivnostima.

IV. POSLOVI I OVLASTI SIGURNOSNO--OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA

Prikupljanje podataka

Članak 25.

Sigurnosno-obavještajne agencije, u okviru svog djelokruga rada, prikupljaju podatke, korištenjem javnih izvora, komunikacijom s građanima i potraživanjem službenih podataka od državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba, uključujući i uvid u registre i zbirke podataka i službenu dokumentaciju, te primjenom tajnih postupaka i mjera.

Članak 26.

- (1) VSOA u obavljanju poslova iz članka 24. stavka 3. ovoga Zakona mjere i radnje propisane ovim Zakonom smije primjenjivati samo prema zaposlenicima, odnosno pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga.
- (2) Kada VSOA, postupajući prema odredbi stavka 1. ovoga članka, sazna i ocijeni da bi mjere i radnje propisane ovim Zakonom trebalo primjenjivati i prema drugim osobama, odmah o tome obavještava SOA-u s kojom zajedno utvrđuje načine daljnjeg postupanja.

Članak 27.

- (1) Kada službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija prikupljaju podatke komunikacijom s građanima te tom prigodom postavljaju službene upite ili traže drugu pomoć, službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija dužne su se legitimirati službenom iskaznicom i značkom.
- (2) Razgovori s građanima u službenim prostorijama sigurnosno-obavještajnih agencija mogu se obaviti samo uz njihovu izričitu suglasnost. Takvi se razgovori tehnički snimaju, a građani potpisom na zapisnik ovjeravaju dobrovoljnost razgovora te istinitost i potpunost snimljenog razgovora.
- (3) Zapisnici i snimke razgovora iz stavka 2. ovoga članka čuvaju se u nadležnim ustrojstvenim jedinicama sigurnosno-obavještajnih agencija te su dostupni nadležnim sudskim i nadzornim tijelima.
- (4) Ako se osnovano može pretpostaviti da građanin, koji nije dao pristanak za razgovor sa službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija, ima saznanja o podacima značajnim za nacionalnu sigurnost, sigurnosno-obavještajna agencija će zatražiti od Ministarstva unutarnjih poslova, odnosno policije da s građaninom obavi obavijesni razgovor na način propisan posebnim zakonom. U slučaju obavljanja takvoga obavijesnog razgovora u njemu tada sudjeluje i djelatnik nadležne sigurnosno-obavještajne agencije.

Članak 28.

- (1) Ako postoje osnove sumnje da strane obavještajne ili sigurnosne službe, pojedine osobe ili grupe pripremaju ili poduzimaju radnje koje mogu dovesti do ugrožavanja obrambene sigurnosti zemlje, VSOA je ovlaštena pozivati na obavijesne razgovore zaposlenike odnosno pripadnike Ministarstva obrane i Oružanih snaga te ostvariti uvid u dokumentaciju i podatke Ministarstva obrane i Oružanih snaga.
- (2) Zaposlenici, odnosno pripadnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga dužni su se odazvati pozivu iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 29.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije mogu prikupljati podatke korištenjem tajnih suradnika. Nije dopušteno bilo koga prisiljavati da bude tajni suradnik sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Sigurnosno-obavještajne agencije dužne su osobama evidentiranim kao tajni suradnici zaštititi identitet, po potrebi osigurati njihovu tjelesnu sigurnost i sigurnost obitelji i imovine.
- (3) Sigurnosno-obavještajne agencije za evidentirane tajne suradnike mogu ugovoriti životno osiguranje za rizike koji se pretpostavljaju u svezi sa zadaćama koje obavljaju za potrebe agencija.

- (4) Evidentirani tajni suradnik koji bude ozlijeđen ili se razboli obavljajući poslove određene od strane sigurnosno-obavještajnih agencija, a nije osiguran po drugoj osnovi, za vrijeme liječenja ima prava iz zdravstvenog osiguranja kao da je zaposlen u sigurnosno-obavještajnoj agenciji, a za slučaj invalidnosti prouzročene ozljedom ili bolešću nastalim pri obavljanju poslova određenih od strane sigurnosno-obavještajne agencije ima prava iz mirovinskog osiguranja kao da je zaposlen u sigurnosno-obavještajnoj agenciji.
- (5) Ostvarivanje prava iz stavka 4. ovoga članka pobliže će se urediti pravilnikom koji donose ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (6) U slučaju smrtnog stradavanja, nastalog u svezi s obavljanjem poslova određenih od strane sigurnosno-obavještajnih agencija obitelj evidentiranoga tajnog suradnika ostvaruje prava iz članka 81. stavka 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 30.

Čelnici i zaposlenici državnih tijela i tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba s javnim ovlastima kao i zaposlenici, odnosno pripadnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga, dužni su udovoljiti zahtjevima sigurnosno-obavještajnih agencija glede podataka kojima raspolažu u okviru zakonom određenog djelokruga.

Članak 31.

Uvid u registre i zbirke podataka ili dokumentaciju obavlja se neposrednim uvidom službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija koje se tom prigodom legitimiraju službenom značkom i iskaznicom ili trajnim pristupom računalnoj ili na sličan način ustrojenoj zbirci podataka, uporabom odgovarajućih sučelja.

Članak 32.

- (1) Državna tijela, tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i pravne osobe kao i Ministarstvo obrane i Oružane snage mogu voditi evidencije izvršenih uvida u vlastite baze podataka, registre ili dokumentaciju, koje mogu sadržavati samo brojeve znački odnosno brojeve službenih iskaznica službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija. Evidencije po brojevima znački ili iskaznica službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija moraju se voditi odvojeno od ostalih evidencija.
- (2) Čelnici i zaposlenici tijela iz stavka 1. ovoga članka dužni su kao tajnu čuvati sva saznanja o predmetima interesa sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 33.

- (1) SOA može prema građanima primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode. VSOA može primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode samo prema zaposlenicima, odnosno pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga.
- (2) Mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode mogu se provoditi ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano s nerazmjernim teškoćama. Ako postoji mogućnost izbora između više mjera tajnog prikupljanja podataka, primijenit će se mjera kojom se manje zadire u Ustavom zaštićena prava i slobode.
- (3) Mjere tajnog prikupljanja podataka jesu:
 1. tajni nadzor telekomunikacijskih usluga, djelatnosti i prometa:
 - a) tajni nadzor sadržaja komunikacija,
 - b) tajni nadzor podataka o telekomunikacijskom prometu,
 - c) tajni nadzor lokacije korisnika,
 - d) tajni nadzor međunarodnih telekomunikacijskih veza,
 2. tajni nadzor nad poštanskim i drugim pošiljkama,
 3. tajni nadzor i tehničko snimanje unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta,
 4. tajno praćenje i motrenje uz svjetlosno snimanje osoba u otvorenom prostoru i na javnim mjestima,
 5. tajno praćenje i motrenje uz zvučno snimanje sadržaja komunikacija osoba u otvorenom prostoru i na javnim mjestima,
 6. tajni otkup dokumenata i predmeta.

Članak 34.

Ministarstvo obrane i Oružane snage, kao i pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove dostave poštanskih i drugih pošiljaka moraju omogućiti sigurnosno-obavještajnim agencijama provedbu mjera tajnog prikupljanja podataka i osigurati uvjete za izravan pristup objektima i tehničkoj opremi te uvjete za samostalnu provedbu mjera.

Članak 35.

Čelnici, odnosno odgovorne osobe i drugi zaposlenici pravnih osoba, zaposlenici državnih tijela i pripadnici Oružanih snaga i ostale fizičke osobe koje imaju saznanja o primjeni mjera tajnog prikupljanja podataka od sigurnosno-obavještajnih agencija u svezi s odredbama članka 33. i 34. ovoga Zakona dužni su ta saznanja čuvati kao tajnu.

Članak 36.

- (1) Mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 33. stavka 3. točke 1. a), točke 2., točke 3. i točke 6. ovoga Zakona mogu se poduzimati samo na temelju pisanog obrazloženog naloga za njihovo provođenje koje izdaje sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Suce ovlaštene za

izdavanje pisanog naloga za provođenje mjera tajnog prikupljanja podataka određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Pisani obrazloženi prijedlog za primjenu mjere tajnog prikupljanja podataka podnose ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija.

- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako bi odgoda provedbe mjera tajnog prikupljanja podataka onemogućila postizanje cilja, poduzimanje mjera može započeti na temelju naloga ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija, koji o tome odmah izvješćuju ovlaštenog suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Ovlašteni sudac Vrhovnog suda, u roku od 24 sata od početka primjene mjere odlučit će hoće li izdati pisani nalog kojim dopušta provođenje mjere. Ako ovlašteni sudac Vrhovnog suda u roku od 24 sata nije izdao ili odbije izdati pisani nalog za provođenje mjere, sigurnosno-obavještajne agencije dužne su prekinuti s primjenom mjera i moraju uništiti dokumente i sredstva na kojima su zabilježeni podaci koje su saznali u provođenju mjere i o tome sačiniti zapisnik koji dostavljaju ovlaštenom sucu Vrhovnog suda.
- (3) Kada ovlašteni sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne izda ili odbije izdati nalog za provođenje mjera tajnog prikupljanja podataka, o razlozima odbijanja obavijestit će UVNS.
- (4) Prijedlog za primjenu mjera i nalog za primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka moraju sadržavati oznaku mjere koja će se primjenjivati, oznaku fizičke ili pravne osobe prema kojoj će se mjera primjenjivati, obrazloženje razloga zbog kojih se mjera provodi i potrebe njezinog poduzimanja i rok trajanja mjere. Ako se predlaže i dopušta poduzimanje više mjera, moraju biti navedeni podaci za svaku mjeru. Prijedlog za poduzimanje mjera i nalog za poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka klasificirani su. Službene i druge osobe koje sudjeluju u postupku odlučivanja i u poduzimanju mjera dužne su kao tajnu čuvati sve podatke koje su saznale.

Članak 37.

- (1) Mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 33. stavka 3. točke 1. a), točke 2. i točke 3. ovoga Zakona mogu trajati najdulje četiri mjeseca.
- (2) U slučaju potrebe za produženjem ili primjenom novih mjera nad istom osobom o izdavanju naloga odlučuje vijeće od tri ovlaštena suca Vrhovnog suda.
- (3) Prije donošenja naloga iz stavka 2. ovoga članka vijeće od tri ovlaštena suca ovlašteno je tražiti od ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija dodatna obrazloženja i razloge te mišljenje UVNS-a o stručnoj utemeljenosti zahtjeva sa stajališta primijenjene metodologije i ozbiljnosti sigurnosnih ugroza.

Članak 38.

- (1) Primjenu mjera iz članka 33. stavka 3. točke 1. b), c), d), točke 4. i točke 6. ovoga Zakona odobravaju ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija pisanim i obrazloženim nalogom u okviru propisanog djelokruga.

- (2) O izdatim nalogima ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija jednom mjesečno dužni su izvjestiti UVNS, a o mjeri iz članka 33. stavka 3. točke 6. ovoga Zakona izvješćuje se i Glavni državni odvjetnik.

Evidencije podataka i njihovo korištenje

Članak 39.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije uspostavljaju i vode zbirke i registre osobnih podataka i druge evidencije prikupljenih podataka i dokumenata o podacima koji su u svezi s poslovima iz djelokruga rada sigurnosno-obavještajnih agencija te druge evidencije o njihovim poslovima i aktivnostima.
- (2) Osobe koje su upoznate s podacima iz evidencija sigurnosno-obavještajnih agencija i dokumentima o tim podacima dužne su ih čuvati kao tajnu.

Članak 40.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije dužne su na zahtjev građanina u roku od 15 dana pisanim putem obavijestiti ga jesu li prema njemu poduzimane mjere tajnog prikupljanja podataka te vode li se evidencije o njegovim osobnim podacima i, na njegov zahtjev, staviti mu na uvid dokumente o prikupljenim podacima.
- (2) Dokumenti koji se stavljaju na uvid građanima ne smiju sadržavati podatke o zaposlenicima sigurnosno-obavještajnih agencija, kao ni podatke o izvorima sigurnosno-obavještajnih agencija i trećim osobama.
- (3) Sigurnosno-obavještajne agencije nisu dužne postupiti prema odredbama stavka 1. ovoga članka:
- ako bi obavijest dovela u opasnost izvršenje zadaća agencije,
 - ako bi obavijest mogla dovesti do ugrožavanja sigurnosti druge osobe,
 - ako bi obavijest mogla dovesti do štetnih posljedica za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske.
- (4) Čim prestanu razlozi za primjenu odredbe stavka 3. podstavka 1. i 2. ovoga članka, sigurnosno-obavještajne agencije dužne su postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka. U slučaju iz stavka 3. podstavka 3. ovoga članka nisu dužne postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka do isteka roka od 10 godina od dana prestanka poduzimanja mjere.

Članak 41.

- (1) Dokumenti o podacima koji se ne odnose na svrhu radi koje su prikupljeni komisijski se uništavaju u roku od 30 dana, o čemu se sastavlja zapisnik u roku od 30 dana.
- (2) Podaci, dokumenti i informacije koje su prikupljene na nezakonit način uništavaju se u roku od 30 dana, o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju osobe koje su prisustvovala uništenju podataka, dokumenata i informacija u roku od 30 dana.

- (3) Podaci, dokumenti i informacije koje se ne odnose na svrhu radi koje su prikupljeni, odnosno koji su prikupljeni radom sigurnosnih službi tijekom proteklih godina, a na nezakonit način, danom stupanja na snagu ovoga Zakona, moraju se izlučiti i ne smiju se koristiti a moraju se uništiti u roku od dvije godine.

Sigurnosne provjere i protuobavještajna zaštita

Članak 42.

Sigurnosna provjera provodi se za dužnosnike i zaposlenike sigurnosno-obavještajnih agencija, predstojnika i zaposlenike UVNS-a, ravnatelja i zaposlenike ZSIS-a i OTC-a, predsjednika i članove Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija te druge osobe za koje je to određeno odredbama ovoga i drugih zakona, odnosno uredbom Vlade, u postupku njihovog imenovanja na dužnost, odnosno prijama na rad. Sigurnosna provjera provodi se i za osobe koje se primaju u hrvatsko državljanstvo i za strance u Republici Hrvatskoj čiji je boravak važan za sigurnost države.

Članak 43.

U provođenju poslova protuobavještajne zaštite VSOA, sukladno odredbama ovoga Zakona, obavlja sigurnosne provjere zaposlenika odnosno pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga i osoba koje su zaposlene ili će se zaposliti u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Članak 44.

U okviru sigurnosne provjere može se obaviti razgovor s osobom koja se provjerava, mogu se saslušati osobe koje su s njom u vezi, mogu se koristiti podaci iz službenih evidencija koje vode druge službe, institucije i tijela, a mogu se poduzeti i mjere tajnog prikupljanja podataka te poligrafsko testiranje.

Članak 45.

Sigurnosne provjere obavljaju se i za domaće i strane fizičke i pravne osobe s kojima sigurnosno-obavještajne agencije i ostala državna tijela od značaja za nacionalnu sigurnost namjeravaju sklopiti ugovor o nabavi roba i usluga ili izvođenju radova, a kojim se fizičkoj i pravnoj osobi omogućava pristup klasificiranim podacima, odnosno pristup štićenim osobama ili objektima na način koji može utjecati na sigurnost spomenutih osoba ili objekata.

Članak 46.

- (1) VSOA sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i skrbi za sigurnost štićenih zaposlenika odnosno pripadnika, objekata i prostora Ministarstva obrane i Oružanih snaga koje odredi ministar obrane, a u svrhu potpore sigurnosti sudjeluje i u zaštiti drugih pripadnika, objekata i prostora Oružanih snaga te sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i sigurnosti proizvodnje naoružanja i vojne opreme za potrebe Oružanih snaga.

- (2) VSOA skrbi o protuobavještajnoj sigurnosti zaposlenika, odnosno pripadnika i objekata Ministarstva obrane i Oružanih snaga u inozemstvu i u tom cilju može surađivati s odgovarajućom ustrojstvenom jedinicom Ministarstva vanjskih poslova zaduženom za poslove sigurnosti.

Članak 47.

- (1) U obavljanju protuobavještajne zaštite šticećenih osoba, objekata i institucija sigurnosno-obavještajne agencije u okviru svog djelokruga rada izrađuju sigurnosne prosudbe moguće ugroženosti šticećenih osoba i objekata, obavljaju sigurnosno provjeravanje osoba koje imaju pristup šticećenim osobama, objektima i prostorima, primjenjuju mjere protuprislušne zaštite za objekte i prostore te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti.
- (2) Vlada posebnom uredbom te ministar obrane u svom djelokrugu pravilnikom određuju šticećene osobe, objekte i prostore te način primjene i provođenja mjera iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 48.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije u okviru svog djelokruga rada provode mjere protuprislušne zaštite i protuprislušnih pregleda objekata iz članka 47. stavka 2. ovoga Zakona, obavljaju nadzor građevinsko-tehničkih radova, tehničke dokumentacije objekata, instalacija, telekomunikacijske i informatičke opreme te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti tih objekata.
- (2) Sigurnosno-obavještajne agencije obavljaju sigurnosno provjeravanje osoba zaposlenih na poslovima fizičke i tehničke zaštite, tehničkog i informatičkog održavanja u objektima iz članka 47. stavka 2. ovoga Zakona te sigurnosno provjeravanje drugih pravnih osoba i njihovih zaposlenika koji sudjeluju u izvođenju poslova koji utječu na mjeru protuprislušne zaštite iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) SOA skrbi o protuobavještajnoj sigurnosti državljana i institucija Republike Hrvatske u inozemstvu i u tom cilju surađuje s odgovarajućom ustrojstvenom jedinicom Ministarstva vanjskih poslova zaduženom za poslove sigurnosti.
- (4) Sigurnosno-obavještajne agencije sudjeluju u protuobavještajnoj zaštiti i skrbe za sigurnost vlastitih djelatnika, objekata i predmeta te drugih šticećenih osoba, objekata i predmeta.
- (5) Sigurnosno-obavještajne agencije, ovisno o procjenama ugroženosti, skrbe i za sigurnost bivših djelatnika agencije ukoliko su ugroze posljedica njihovog rada u sigurnosno-obavještajnim agencijama.

Članak 49.

U provedbi poslova iz članka 48. stavka 4. i 5. ovoga Zakona djelatnici sigurnosno-obavještajnih agencija primjenjuju prava i ovlasti sukladno zakonskim propisima koji uređuju postupanje osoba koje obavljaju poslove privatne zaštite osoba i imovine.

Članak 50.

Sukladno sigurnosnim interesima i potrebama SOA-e, posebnim sporazumom o suradnji između SOA-e i Ministarstva unutarnjih poslova RH (u daljnjem tekstu: MUP RH) uredit će se oblici i načini suradnje SOA-e i MUP-a RH.

Članak 51.

- (1) Poslovi informacijske sigurnosti koje obavljaju sigurnosno-obavještajne agencije su poslovi redovitog nadzora organizacije i implementacije propisanih mjera informacijske sigurnosti u državnim tijelima te izvještavanja nadležnih tijela o stanju i učinkovitosti propisanih standarda informacijske sigurnosti u tijelima državne vlasti te o mogućim poboljšanjima istih.
- (2) Sigurnosno-obavještajne agencije obavljaju i poslove sigurnosnih provjera fizičkih i pravnih osoba iz članka 7. stavka 3. i 6. ovoga Zakona.
- (3) Poslove iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavlja SOA osim u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama gdje ove poslove obavlja VSOA.
- (4) Na zahtjev sigurnosno-obavještajnih agencija, UVNS i ZSIS dužni su dati na raspolaganje podatke iz područja informacijske sigurnosti koji su sigurnosno-obavještajnim agencijama potrebni pri obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.

Mjere prikrivanja

Članak 52.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga sigurnosno-obavještajne agencije mogu poduzeti mjere prikrivanja vlasništva nad stvarima, mjere prikrivanja vlasništva nad pravnim osobama, mjere prikrivanja stvarnog identiteta svojih zaposlenika i drugih osoba, mjere prikrivanja svrhe prikupljanja podataka te mogu, kada je to potrebno, uz naknadu koristiti tajne usluge pravnih i fizičkih osoba.

Članak 53.

Podaci o mjerama i troškovima za provođenje mjera iz članka 52. ovoga Zakona tajni su i mogu biti dostupni tijelima i osobama određenima odlukom koju donosi Vijeće za nacionalnu sigurnost na prijedlog predsjednika Savjeta za koordinaciju obavještajno-sigurnosnih agencija.

Članak 54.

- (1) Djelatnost i materijalno-financijsko poslovanje u prikrivenim pravnim osobama obavlja se prema propisima važećim za tu vrstu djelatnosti. Prikrivena pravna osoba ne može biti osoba koja se financira neposredno iz proračuna Republike Hrvatske. Prikrivena pravna osoba osniva se i održava iz sredstava sigurnosno-obavještajnih agencija. Tako nastali troškovi vode se na poziciji proračuna sigurnosno-obavještajne agencije namijenjenoj posebnim troškovima.
- (2) Sva imovina prikrivene pravne osobe vlasništvo je Republike Hrvatske, a prihod nastao iz djelatnosti koriste sigurnosno-obavještajne agencije kao sredstvo posebne namjene za obavljanje svoje djelatnosti.

Izješćivanje**Članak 55.**

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije o svim važnijim podacima koje su prikupile u svom radu te svojim procjenama sigurnosnih situacija izvješćuju Predsjednika Republike, predsjednika Hrvatskoga sabora, predsjednika Vlade i UVNS. VSOA izvješća dostavlja i ministru obrane, a načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga samo kada se to odnosi na Oružane snage. Ministrima i drugim državnim dužnosnicima dostavljaju se oni podaci koji se odnose na njihov djelokrug rada.
- (2) Godišnja izvješća o svom radu sigurnosno-obavještajne agencije dostavljaju Predsjedniku Republike, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Vlade i predstojniku UVNS-a, a na njihov zahtjev dostavljaju im i izvanredna izvješća o stanju u području nacionalne sigurnosti iz vlastitog djelokruga rada.

Članak 56.

- (1) Ako prikupljeni podaci ukazuju na pripremanje ili počinjenje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti, sigurnosno-obavještajne agencije izvješćuju Državno odvjetništvo.
- (2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka iznimno može sadržavati i podatke o načinu prikupljanja podataka.
- (3) U izvješću iz stavka 1. ovoga članka ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija mogu predložiti Glavnom državnom odvjetniku odgađanje daljnjeg postupanja iz njegove nadležnosti ukoliko bi se time dovelo u pitanje daljnje izvršenje zadaća iz djelokruga sigurnosno-obavještajnih agencija ili sigurnost zaposlenika i izvora sigurnosno-obavještajnih agencija.

Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe sigurnosno-obavještajnih agencija**Članak 57.**

- (1) Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe SOA-e i VSOA-e provodi Središnjica elektroničkog izviđanja Glavnog stožera Oružanih snaga. Planove provođenja strategijskoga elektroničkog izviđanja za potrebe ovih agencija donosi Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija na prijedlog ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija. Za provedbu ovih planova zadužuje se ministar obrane.
- (2) Ministar obrane je dužan u okviru Glavne inspekcije obrane osigurati provođenje nadzora nad zakonitošću rada Središnjice elektroničkog izviđanja Glavnog stožera Oružanih snaga i izvješća o nadzoru Glavne inspekcije dostavljati odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost.

V. SURADNJA SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA**Članak 58.**

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije surađuju u obavljanju svojih poslova.
- (2) Sigurnosno-obavještajna agencija kada prikupi podatke iz djelokruga rada druge sigurnosno-obavještajne agencije ili kada ima saznanja koja mogu biti značajna za rad druge sigurnosno-obavještajne agencije dužna je istu o tome izvijestiti.
- (3) Sigurnosno-obavještajna agencija može, kada ocijeni da je to potrebno radi obavljanja poslova iz njezinog djelokruga, tražiti od druge sigurnosno-obavještajne agencije podatke o praćenim osobama i činjenicama koje je saznala te dokumente kojima raspolaže.
- (4) Sigurnosno-obavještajne agencije u neposrednoj suradnji ili u okviru Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija rješavaju moguće sukobe nadležnosti, uvažavajući zajedničke ciljeve nacionalne sigurnosti i ekonomičnosti u radu.
- (5) Ako nije moguće postići potreban stupanj suradnje sigurnosno-obavještajnih agencija i riješiti pitanja iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka, Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija obavijestit će Vijeće za nacionalnu sigurnost o potrebi donošenja odluka o usklađenom djelovanju sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 59.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije mogu, na temelju međunarodnih obveza, surađivati sa stranim sigurnosnim, obavještajnim i drugim odgovarajućim službama razmjenom podataka, opreme, zajedničkim provođenjem poslova iz svog djelokruga te edukacijom djelatnika.

- (2) Uspostavu i prekid suradnje s pojedinom stranom službom odobrava Vijeće za nacionalnu sigurnost na temelju prijedloga ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija i pribavljenog mišljenja Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 60.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije mogu dostavljati odgovarajućim stranim službama podatke o građanima Republike Hrvatske ako su im pruženi relevantni podaci da takva osoba ugrožava nacionalnu sigurnost države kojoj se podaci dostavljaju ili vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom. Podaci se neće dostaviti ako bi to bilo u suprotnosti s interesima Republike Hrvatske ili je zaštita interesa osobe o kojoj bi se dostavili podaci od veće važnosti.
- (2) Ukoliko sigurnosno-obavještajne agencije obavljaju sigurnosne provjere za potrebe odgovarajućih stranih službi ili međunarodnih organizacija radi zaposlenja u tijelima stranih država, odnosno tijelima međunarodnih organizacija, iste će se izvršiti na temelju dostavljene suglasnosti provjeravanih osoba.
- (3) Dostavljeni podaci moraju se evidentirati. Zajedno s podacima dostavljenima stranoj službi pridodaje se i naputak da se dostavljeni podaci mogu koristiti samo u svrhu za koju su dostavljeni, te da sigurnosno-obavještajna agencija koja dostavlja podatke pridržava pravo traženja povratne informacije o načinu uporabe dostavljenih podataka.

VI. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIM AGENCIJAMA

Članak 61.

- (1) U sigurnosno-obavještajnim agencijama mogu se ustrojivati unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga i službe za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova za potrebe sigurnosno-obavještajnih agencija i njihovih ustrojstvenih jedinica.
- (2) U sigurnosno-obavještajnim agencijama mogu se ustrojiti područne jedinice, ispostave i privremene ispostave.

Članak 62.

- (1) Unutarnje ustrojstvo sigurnosno-obavještajnih agencija, djelokrug rada ustrojstvenih jedinica i njihovih ispostava, način upravljanja tim jedinicama i ispostavama, okvirni broj zaposlenika, izgled, sadržaj i pravo uporabe službene iskaznice i službene značke, pravo na nošenje i uporabu oružja, unutarnji nadzor rada, korištenje i raspolaganje financijskim i drugim sredstvima, ustrojavanje disciplinskih, odnosno stegovnih sudova i druga pitanja od osobitog značaja za rad sigurnosno-obavještajnih agencija utvrđuju se uredbom koju donosi Vlada, a uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

- (2) Prijedlog uredbi iz stavka 1. ovoga članka za SOA-u utvrđuje ravnatelj SOA-e, a za VSOA-u prijedlog utvrđuje ministar obrane.
- (3) Uredbe o unutarnjem ustrojstvu, djelokrugu rada i načinu upravljanja ustrojstvenim jedinicama i okvirnom broju zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija klasificirane su i ne objavljuju se.

Članak 63.

- (1) Na temelju uredbi iz članka 62. ovoga Zakona, pravilnicima o unutarnjem redu sigurnosno-obavještajnih agencija utvrđuje se način rada sigurnosno-obavještajnih agencija i njihovih ustrojstvenih jedinica, potreban broj zaposlenika s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i potrebnih uvjeta za obavljanje poslova, njihove ovlasti i odgovornosti, prava iz radnog odnosa te druga pitanja od značaja za rad koja nisu propisana ovim Zakonom ili uredbama iz članka 62. ovoga Zakona.
- (2) Pravilnik o unutarnjem redu SOA-e donosi ravnatelj SOA-e uz suglasnost predstojnika UVNS-a. Pravilnik o unutarnjem redu VSOA-e donosi ministar obrane na prijedlog ravnatelja VSOA-e, uz suglasnost predstojnika UVNS-a.
- (3) Pravilnici o unutarnjem redu sigurnosno-obavještajnih agencija klasificirani su i ne objavljuju se.

Članak 64.

- (1) Pravilnicima o načinu sigurnosno-obavještajnog postupanja sigurnosno-obavještajnih agencija pobliže se određuju postupci, mjere i sredstva u radu te način planiranja, programiranja, provedbe, evidentiranja i izvješćivanja u poslovima iz djelokruga sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Pravilnik o načinu sigurnosno-obavještajnog postupanja donosi ravnatelj SOA-e uz suglasnost predstojnika UVNS-a, a druge podzakonske akte kojima se pobliže određuju postupci, mjere i sredstva u radu te način planiranja, programiranja, provedbe, evidentiranja i izvješćivanja u poslovima iz djelokruga SOA-e donosi ravnatelj SOA-e. Pravilnik o načinu sigurnosno-obavještajnog postupanja VSOA-e donosi ministar obrane na prijedlog ravnatelja VSOA-e, uz suglasnost predstojnika UVNS-a, a druge podzakonske akte kojima se pobliže određuju postupci, mjere i sredstva u radu te način planiranja, programiranja, provedbe, evidentiranja i izvješćivanja u poslovima iz djelokruga VSOA-e donosi ravnatelj VSOA-e.
- (3) Pravilnici o načinu obavještajno-sigurnosnog postupanja klasificirani su i ne objavljuju se.

Članak 65.

- (1) Radom sigurnosno-obavještajnih agencija upravljaju ravnatelji, a u slučaju njihove spriječenosti ili izbjavanja zamjenici ravnatelja. Radom ustrojstvenih jedinica sigurnosno-obavještajnih agencija upravljaju pomoćnici ravnatelja ili načelnici.

- (2) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija i njihovi zamjenici državni su dužnosnici u smislu Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika.

Članak 66.

- (1) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se, odnosno razrješuju rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.
- (2) Postupak imenovanja ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija pokreću Predsjednik Republike i predsjednik Vlade utvrđivanjem prijedloga kandidata i dostavljanjem prijedloga na prethodno mišljenje odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost. Kandidata za ravnatelja VSOA-e Predsjedniku Republike i predsjedniku Vlade predlaže ministar obrane. Odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost može obaviti razgovor s kandidatom za čelnika sigurnosno-obavještajne agencije.
- (3) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može biti ponovo imenovana na dužnost ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.
- (4) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija mogu prije isteka mandata biti razriješeni: ako to sami zatraže; ako trajno izgube sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne provode odluke Predsjednika Republike i Vlade kojima se usmjerava rad sigurnosno-obavještajnih agencija ili ne provode njihove mjere u svezi s nadzorom rada; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa; zlorporabe položaja ili prekoračenja ovlasti; zbog povrede tajnosti klasificiranih podataka te osude za kazneno djelo koje ih čine nedostojnima obavljanja dužnosti.
- (5) Postupak za razrješenje ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija mogu pokrenuti Predsjednik Republike, predsjednik Vlade i Hrvatski sabor. Kada postupak za razrješenje pokreću Predsjednik Republike ili predsjednik Vlade, prije donošenja rješenja o razrješenju može se zatražiti mišljenje Hrvatskoga sabora. Kada postupak razrješenja pokreće Hrvatski sabor, zbog u postupku nadzora utvrđene nezakonitosti rada sigurnosno-obavještajne agencije ili njezinih djelatnika, Predsjednik Republike i predsjednik Vlade donijet će rješenje o razrješenju ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.
- (6) Zamjenici ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se i razrješuju na način i pod uvjetima propisanim odredbama stavka 1. do 5. ovoga članka, s time da se postupak imenovanja zamjenika ravnatelja pokreće na prijedlog ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije, a u postupku razrješenja zamjenika ravnatelja pribavlja se mišljenje ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.

Članak 67.

- (1) Unutarnja organizacija, pravila obavljanja poslova i način davanja naloga za obavljanje poslova u sigurnosno-obavještajnim agencijama i njihovim ustrojstvenim jedinicama moraju biti uspostavljeni na takav način da se uvijek može utvrditi individualna odgovornost.

- (2) Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija dužne su provoditi naloge nadređenih, osim ako smatraju da je nalog nezakonit o čemu trebaju staviti pisanu primjedbu, a ponovljeni pisani nalog dužne su izvršiti te su u tom slučaju oslobođene odgovornosti za posljedice njezinog izvršenja. Ako službena osoba ocjenjuje da bi izvršenjem naloga, odnosno ponovljenoga pisanog naloga učinila kazneno djelo, nije ga dužna izvršiti, ali mora o tome odmah obavijestiti predsjednika Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, predsjednika odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost i predstojnika UVNS-a.
- (3) Protiv službenih osoba koje su prijavile nalog iz stavka 2. ovoga članka ne smije se provoditi nikakav postupak koji bi bio posljedica prijave i koji bi štetio interesima službenih osoba.

**VII. POLOŽAJ, PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI TE NAČIN UTVRĐIVANJA
PLAĆA DUŽNOSNIKA I ZAPOSLENIKA SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIH
AGENCIJA, UREDA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST, ZAVODA ZA
SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA I OPERATIVNO--TEHNIČKOG
CENTRA ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA**

Primjena propisa

Članak 68.

- (1) U pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom na dužnosnike i zaposlenike SOA-e, VSOA-e, UVNS-a, ZSIS-a i OTC-a primjenjuju se odredbe Zakona o državnim službenicima odnosno Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika, a na zaposlenike VSOA-e koji su djelatne vojne osobe odredbe Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.
- (2) U slučaju stavljanja na raspolaganje, službenici i namještenici VSOA-e stavljaju se na raspolaganje Vladi i imaju prava propisana Zakonom o državnim službenicima, a djelatne vojne osobe stavljaju se na raspolaganje Ministarstvu obrane i Oružanim snagama i imaju prava propisana Zakonom o službi u Oružanim snagama.

Prijam u službu

Članak 69.

- (1) Za prijam na rad u sigurnosno-obavještajne agencije nije obavezan natječaj.
- (2) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosno-obavještajne agencije, osim općih uvjeta za prijam propisanih Zakonom o državnim službenicima, moraju ispunjavati i posebne uvjete za prijam i raspoređivanje na pojedine poslove (određena stručna sprema i struka, radni staž, posebne stručne vještine i znanja, posebna zdravstvena i psihička sposobnost i dr.) propisane pravilnicima o unutarnjem redu sigurnosno-obavještajnih agencija.

- (3) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosno-obavještajne agencije moraju ispunjavati i sigurnosne uvjete koji se utvrđuju postupkom sigurnosne provjere. Sigurnosna provjera provodi se pristankom osobe koja se prima na rad u sigurnosno-obavještajne agencije, i u odnosu na užu obitelj osobe, te na osobe s kojima živi u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, odnosno s kojima živi u zajedničkom kućanstvu. Ukoliko osoba koja se prima na rad ne pristane na ove sigurnosne provjere, s njom se ne može zasnovati službenički odnos.
- (4) Ne mogu se primiti na rad u sigurnosno-obavještajne agencije osobe za koje postoji zapreka za prijam u državnu službu.
- (5) Ako na rad u sigurnosno-obavještajne agencije neka osoba nije primljena jer ne ispunjava uvjete, odnosno jer postoje zapreke za prijam, sigurnosno-obavještajne agencije nisu dužne obrazložiti razloge zbog kojih nije primljena na rad.

Članak 70.

- (1) Rješenje o prijamu u službu i o rasporedu na radno mjesto donosi ravnatelj sigurnosno-obavještajne agencije.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne dostavlja se središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose, osim rješenja o stavljanju zaposlenika na raspolaganje Vladi.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 71.

- (1) Osobama koje su u sigurnosno-obavještajnu agenciju primljene na rad kao vježbenici radni odnos može prestati tijekom vježbeničkog staža ako se tijekom vježbeničkog staža ocijeni da ne pokazuju sposobnosti nužne za obavljanje poslova u sigurnosno-obavještajnoj agenciji.
- (2) Protiv rješenja o prestanku radnog odnosa iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Osobe koje su u sigurnosno-obavještajnu agenciju primljene na rad kao službene osobe, službenici i namještenici primaju se uz obvezni probni rad u trajanju od jedne godine.

Plaće

Članak 72.

Plaće dužnosnika i zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija, utvrđuju se odlukom Vlade sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 73.

- (1) Plaću dužnosnika i zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje su raspoređeni i osnovice za izračun plaće.
- (2) Koeficijenti složenosti poslova radnog mjesta utvrđuju se odlukom Vlade o plaćama.
- (3) Osnovica za izračun plaće iz stavka 1. ovoga članka je osnovica utvrđena prema propisima o državnim službenicima, nakon čega se uvećava za 0,5% za svaku godinu navršenog radnog staža.

Članak 74.

- (1) Dužnosnici i službene osobe osim plaće utvrđene prema odredbi članka 74. ovoga Zakona imaju za posebne uvjete rada i opasnost te odgovornost u obavljanju poslova pravo i na dodatke na plaću.
- (2) Dodatke iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Vlada u postotku od plaće dužnosnika odnosno službene osobe.

Prava, obveze i odgovornosti**Članak 75.**

- (1) Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija dužne su izvršavati poslove na koje su raspoređene i kada je to povezano s opasnošću za njihov život, zdravlje ili njihovu imovinu.
- (2) Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija dužne su na temelju naloga nadređene im osobe poslove obavljati i duže od punog radnog vremena, ako je to nužno radi uspješnog i pravodobnog obavljanja službenog posla.
- (3) Službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija za rad iz stavka 2. ovoga članka pripada pravo na novčanu naknadu ili im se određuju slobodni dani, sukladno pravilniku o unutarnjem redu sigurnosno-obavještajne agencije.

Članak 76.

- (1) Dužnosnici i službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija imaju pravo na staž osiguranja u povećanom trajanju, tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na dužnosti, odnosno radu može računati kao 15, 16, 17 ili 18 mjeseci staža osiguranja.
- (2) Na prijedlog ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija Vlada će odrediti radna mjesta sa stažem osiguranja u povećanom trajanju.

Članak 77.

- (1) Zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija i ostalih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava ne smiju biti članovi političkih stranaka, niti smiju sudjelovati u njihovim aktivnostima ili politički djelovati u sigurnosno-obavještajnim agencijama, a ne smiju obavljati niti neku drugu javnu ili profesionalnu dužnost.
- (2) Zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija ne smiju biti članovi uprava ili nadzornih odbora trgovačkih društava niti odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba.

Članak 78.

Zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija ne smiju, bez suglasnosti Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, javno istupati i komentirati rad službe i drugih tijela i osoba u pitanjima nacionalne sigurnosti, niti upoznavati neovlaštene osobe s podacima i dokumentima sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 79.

- (1) Dužnosnici, odnosno čelnici i zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava koji su imali pristup podacima i dokumentima sigurnosno-obavještajnih agencija ili drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava dužni su čuvati podatke i dokumente koji su zakonom određeni kao klasificirani, bez obzira na način na koji su ih doznali, dok na zakonom propisan način ne budu oslobođeni čuvanja tajne.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ne smiju prisvajati dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava.
- (3) Povreda odredbi stavka 1. i 2. ovoga članka predstavlja razlog za razrješenje odnosno prestanak rada čelnika odnosno dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Protiv rješenja o prestanku radnog odnosa iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Obveza čuvanja tajne traje i nakon prestanka rada čelnika, odnosno dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka.
- (6) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija donijet će propise o označavanju tajnosti podataka, načinu postupanja s tajnim podacima i posebnim zaštitnim mjerama čuvanja tajnih podataka.

Članak 80.

- (1) Zaštita tajnosti identiteta zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija, tajnih suradnika, osoba koje pomažu sigurnosno-obavještajnim agencijama i drugih izvora podataka te zaštita načina na koji je podatak prikupljen, obveza je sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih tijela sigurnosno-obavještajnog sustava.

- (2) U slučaju potrebe svjedočenja službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija ili tajnih suradnika u postupcima pred pravosudnim tijelima, a postupci su vezani za procesuiranje osoba koje su uhićene zahvaljujući aktivnostima službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija ili tajnih suradnika, pravosudna tijela dužna su održati u tajnosti njihov identitet.

Članak 81.

- (1) Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija koje su odlukom nadležne zdravstvene komisije proglašene nesposobnima za obavljanje poslova na koje su raspoređene, zbog ozljede ili oboljenja koje je nastupilo u obavljanju zakonom i drugim propisima određenih poslova, raspoređuju se na druge poslove koje mogu obavljati s time da zadržavaju plaću i druga prava iz službeničkog odnosa, a ako se ne mogu rasporediti, zadržavaju plaću i druga prava iz službeničkih odnosa do donošenja konačnog rješenja o pravu na mirovinu, a najdulje tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.
- (2) Službene osobe koje u obavljanju poslova ili povodom obavljanja tih poslova izgube život sahranit će se u mjestu koje odredi njihova obitelj na teret sredstava državnog proračuna.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka obitelji službenih osoba imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u visini posljednje neto plaće isplaćene službenoj osobi uvećane 12 puta.

Članak 82.

- (1) Osoba koja pruži pomoć službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija u obavljanju njihovih poslova i tim povodom bude ozlijeđena ili se razboli, a nije osigurana po drugoj osnovi, za vrijeme liječenja ima prava iz zdravstvenog osiguranja kao da je zaposlena u sigurnosno-obavještajnoj agenciji, a za slučaj invalidnosti prouzročene ozljedom ili bolešću nastale za vrijeme pružanja pomoći službenoj osobi ima prava iz mirovinskog osiguranja na teret državnog proračuna.
- (2) Obitelj osobe koja prilikom pružanja pomoći službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija u obavljanju njenih poslova izgubi život ima prava iz članka 81. stavka 2. i 3. ovoga Zakona.

Članak 83.

Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju povjerenstvo koje utvrđuje okolnosti pod kojima su službena osoba ili osoba koja je pružala pomoć službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija u obavljanju njihovih poslova izgubile život, narušile zdravlje ili se razboljele.

Članak 84.

- (1) Ako je protiv službenih osoba sigurnosno-obavještajnih agencija pokrenut kazneni postupak zbog radnji počinjenih u obavljanju poslova sigurnosno-obavještajnih agencija, sigurnosno-obavještajne agencije će službenim osobama osigurati odvjetničku ili drugu pravnu pomoć, osim ako je kazneni postupak pokrenut na temelju kaznene prijave sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka sigurnosno-obavještajne agencije će osigurati pravnu pomoć službenim osobama i nakon što im je prestao radni odnos.

Članak 85.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije za svoje zaposlenike ugovaraju životno osiguranje ili osiguranje za slučaj smrti ili gubitka radne sposobnosti u svezi s radom te njihove imovine u svezi s radom.
- (2) Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija ovisno o složenosti poslova imaju pravo na dopunsko, odnosno dodatno zdravstveno osiguranje na teret sredstava državnog proračuna.

Članak 86.

- (1) Na temelju rješenja ministra obrane, ravnatelja SOA-a, odnosno predstojnika UVNS-a o prestanku službe zbog potreba službe, zaposlenik VSOA-e, SOA-e i UVNS-a može ostvariti pravo na starosnu mirovinu, bez obzira na godine života, kada navrší mirovinski staž od najmanje 30 godina, od toga najmanje 15 godina mirovinskog staža na dužnostima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem sukladno odredbama Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba.
- (2) Zaposlenicima sigurnosno-obavještajnih agencija kojima prestaje radni odnos zbog ostvarivanja prava na mirovinu pripada otpremnina. Visina otpremnine odredit će se pravilnikom koji donose ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (3) Kao vrijeme provedeno na radnom mjestu sigurnosno-obavještajnih agencija računa se i vrijeme provedeno na odgovarajućim poslovima u sigurnosno-obavještajnim agencijama koje prestaju s radom na temelju ovoga Zakona.

Članak 87.

- (1) Za štetu nastalu građanima ili pravnim osobama nezakonitim, namjernim ili krajnje nepažljivim postupanjem zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija odgovorna je Republika Hrvatska.
- (2) Republika Hrvatska ima pravo od zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija za kojega se utvrdi da je kriv za nastanak štete iz stavka 1. ovoga članka tražiti povrat iznosa isplaćenog trećim osobama.

- (3) Službenu osobu koja je odgovorna za štetu može se iz opravdanih razloga u cijelosti ili djelomično osloboditi obveze naknade štete.
- (4) Opravdani razlozi su postupanje službene osobe u izvanrednim uvjetima ili pod okolnostima kada je štetu bilo otežano ili nemoguće izbjeći.
- (5) Postojanje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju i rješenje o djelomičnom ili potpunom oslobađanju od štete donose ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija.

Povrede službene dužnosti

Članak 88.

- (1) Zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija za povrede službene, odnosno radne dužnosti odgovaraju sukladno Zakonu o državnim službenicima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Zaposlenici VSOA-e za povrede službene, odnosno radne dužnosti, odnosno stegovne pogreške ili prijestupe odgovaraju sukladno Zakonu o državnim službenicima, odnosno Zakonu o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 89.

- (1) Zbog lakše povrede službene, odnosno radne dužnosti, odnosno zbog stegovne pogreške zaposlenika VSOA-e postupak, na prijedlog nadređene osobe, vode i rješenje donose ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno osobe koje oni odrede.
- (2) Zbog teže povrede službene, odnosno radne dužnosti, odnosno zbog stegovnog prijestupa postupak, na prijedlog ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija ili osoba koje oni odrede, vode i rješenja donose posebni disciplinski, odnosno stegovni sudovi.
- (3) Prvostupanjski disciplinski, odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i pet članova koje ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija ili osobe koje oni odrede imenuju iz reda zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija, od kojih su predsjednik i najmanje dva člana diplomirani pravnici. Prvostupanjski sudovi odlučuju u vijeću od tri člana koje određuje predsjednik prvostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjedava član određen iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik suda.
- (4) Drugostupanjski disciplinski, odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i sedam članova koje ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno osobe koje oni odrede imenuju iz reda zaposlenika sigurnosno-obavještajne agencije, od kojih su predsjednik i najmanje četiri člana diplomirani pravnici. Drugostupanjski sud odlučuje u vijeću od tri člana koje određuje predsjednik drugostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjedava član određen iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik drugostupanjskog suda.

- (5) U postupcima protiv zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija zbog povrede službene odnosno radne dužnosti javnost je isključena.

Članak 90.

Lake povrede službene dužnosti su uz lake povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima, odnosno stegovne pogreške su uz stegovne pogreške propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- neprofesionalno ponašanje djelatnika sigurnosno-obavještajnih agencija prema građanima, odnosno djelatnicima drugih tijela državne uprave,
- priopćavanje podataka, bez odobrenja neposrednog rukovoditelja, iz djelokruga rada određene ustrojstvene jedinice sigurnosno-obavještajne agencije nenadležnim zaposlenicima drugih ustrojstvenih jedinica.

Članak 91.

Teže povrede službene dužnosti su uz teže povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima, odnosno stegovni prijestupi su uz stegovne prijestupe propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- nepravilno ili nenamjensko korištenje povjerenih sredstava,
- iznošenje neistina o sigurnosno-obavještajnoj agenciji,
- poduzimanje ili nepoduzimanje bilo koje radnje s ciljem onemogućavanja ili otežavanja izvršavanja poslova sigurnosno-obavještajne agencije,
- davanje neistinitih i nepotpunih iskaza nadležnim nadzornim tijelima,
- priopćavanje podataka sigurnosno-obavještajnih agencija, bez obzira na stupanj tajnosti, neovlaštenim osobama,
- iznošenje službenih dokumenata s oznakom tajnosti izvan radnih prostorija agencija, osim po odobrenju neposrednog rukovoditelja.

Članak 92.

Zaposlenicima sigurnosno-obavještajnih agencija se za tešku povredu službene dužnosti, odnosno stegovnog prijestupa uz kazne za povredu službene dužnosti određene Zakonom o državnim službenicima, odnosno stegovne kazne određene Zakonom o službi u Oružanim snagama mogu izreći i disciplinska, odnosno stegovna kazna prestanka radnog odnosa uvjetno na vrijeme od 3 do 12 mjeseci.

Članak 93.

Kada je službena osoba udaljena iz službe, oduzima joj se službena iskaznica, značka, oružje i druga sredstva koja su joj povjerena za obavljanje posla.

Premještaj

Članak 94.

- (1) Radi potrebe obavljanja poslova službena osoba može privremeno ili trajno biti premještena na drugo radno mjesto u istoj ili drugoj ustrojstvenoj jedinici sigurnosno-obavještajne agencije, u istom ili drugom mjestu rada.
- (2) Premještaj do jedne godine smatra se privremenim premještajem.
- (3) Trajni premještaj u drugo mjesto rada moguć je samo uz suglasnost službene osobe.
- (4) Žalba protiv rješenja o premještaju nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 95.

- (1) Službena osoba koja se premješta u drugo mjesto rada udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njegova stanovanja, ostvaruje prava predviđena Zakonom o državnim službenicima.
- (2) Službena osoba premještena na vlastiti zahtjev nema prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 96.

- (1) Na temelju sporazuma između ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija i čelnika drugog državnog tijela, službena osoba može, bez vlastite suglasnosti, privremeno ili trajno biti premještena na rad u drugo državno tijelo, na odgovarajuće radno mjesto za koje je propisana ista stručna sprema.
- (2) Sporazum o premještaju iz stavka 1. ovoga članka sklapa se na temelju potreba sigurnosno-obavještajnih agencija i drugih državnih tijela za djelatnicima posebnih stručnih vještina i znanja te odgovarajućih sigurnosnih uvjeta utvrđenih kroz postupak sigurnosne provjere.
- (3) Službena osoba koja se premješta na rad u drugo državno tijelo ne može se bez vlastite suglasnosti trajno premjestiti u drugo mjesto rada koje je udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njegova stanovanja.
- (4) Žalba protiv rješenja o premještaju nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 97.

Službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija mogu biti upućene na rad u inozemstvo u okviru suradnje sa stranom sigurnosnom ili drugom odgovarajućom službom ili na temelju međunarodnog ugovora.

Članak 98.

Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija pobliže će urediti prava, obveze i odgovornosti službene osobe za vrijeme premještaja u drugo državno tijelo ili za vrijeme rada u inozemstvu.

Prestanak službe

Članak 99.

- (1) Službenim osobama SOA-e uz slučajeve prestanka državne službe propisane Zakonom o državnim službenicima služba će prestati ako se utvrdi da su nesavjesnim obavljanjem poslova ili povredom propisa kojima se uređuje rad SOA-e onemogućavale obavljanje poslova iz djelokruga SOA-e.
- (2) Službenim osobama VSOA-e uz, slučajeve prestanka državne službe propisane Zakonom o državnim službenicima, odnosno Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, služba će prestati ako se utvrdi da su nesavjesnim obavljanjem poslova ili povredom propisa kojima se uređuje rad VSOA-e onemogućavale obavljanje poslova iz djelokruga VSOA-e.
- (3) Pod onemogućavanjem obavljanja poslova iz stavka 1. i 2. ovoga članka smatra se prekoračenje ovlasti ili neprimjenjivanje ovlasti, uslijed čega je nastupila šteta za fizičke ili pravne osobe, sigurnosno-obavještajne agencije, državne tijela ili Republiku Hrvatsku.
- (4) Rješenje o prestanku službe u slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka donose ravnatelji na prijedlog ovlaštenih službenih osoba koje su utvrdile postojanje činjenica iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Kada rješenje o prestanku službe u slučaju iz stavka 2. ovoga članka donosi ravnatelj VSOA-e za službene osobe koje su djelatne vojne osobe, o njihovom djelatnom statusu i drugim pravima iz radnog odnosa izvan VSOA-e odlučuje Ministarstvo obrane ili Oružane snage.

Članak 100.

Službenim osobama SOA-e uz slučajeve prestanka službe po sili zakona propisane Zakonom o državnim službenicima, a službenim osobama VSOA-e uz slučajeve prestanka službe po sili zakona propisane Zakonom o državnim službenicima, odnosno Zakonom o službi u Oružanim snagama, služba po sili zakona prestaje:

- kada joj nadležno tijelo utvrdi pravo na mirovinu zbog opće ili profesionalne nesposobnosti za rad – danom pravomoćnosti rješenja,
- kada se utvrdi da je zaposlenik kod primanja na rad iznio neistinite podatke – danom saznanja za neistinitost podataka,

- kada je osuđena za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, osim za kaznena djela iz glave XX. Kaznenog zakona Republike Hrvatske koja se odnose na sigurnost prometa – danom pravomoćnosti presude,
- ako odbije zakoniti premještaj – danom kojim se morao javiti na dužnosti,
- kada se sazna da je postupila suprotno odredbi članka 77. i 78. ovoga Zakona – danom saznanja o povredi ovih odredbi,
- kada se sazna da je postupila suprotno odredbi članka 79. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
- danom saznanja o povredi ove odredbe.

Članak 101.

Ako nadležna zdravstvena povjerenstva sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno UVNS-a proglase zaposlenika nesposobnim za daljnji rad ovlaštenu vještak iz članka 113. stavka 1. Zakona o mirovinskom osiguranju utvrdit će kod tog zaposlenika postojanje profesionalne ili opće nesposobnosti za rad prema Zakona o mirovinskom osiguranju.

Članak 102.

- (1) Na temelju odluke ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno predstojnika UVNS-a zaposlenicima sigurnosno-obavještajnih agencija, odnosno UVNS-a koji imaju 20 godina staža osiguranja od čega su stvarno proveli najmanje 10 godina na dužnostima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a za koje se u odgovarajućem postupku utvrdi nemogućnost daljnjega profesionalnog razvoja, služba može prestati zbog profesionalne nesposobnosti za rad s pravom na invalidsku mirovinu.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

VIII. NADZOR NAD SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIM AGENCIJAMA

Članak 103.

Nadzor nad sigurnosno-obavještajnim agencijama provode:

- Hrvatski sabor,
- Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost,
- Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.

Članak 104.

- (1) Nadzor nad sigurnosno-obavještajnim agencijama obavlja Hrvatski sabor neposredno i putem odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost te putem Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.

- (2) U provedbi nadzora iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski sabor može zatražiti:
- od sigurnosno-obavještajne agencije izvješća o radnjama i mjerama koje provodi sigurnosno-obavještajna agencija,
 - od predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske izvješća o poduzetim mjerama tajnog prikupljanja podataka ili o poduzetim mjerama tajnog prikupljanja podataka prema određenim osobama,
 - od sigurnosno-obavještajnih agencija izvješća o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka ili o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka prema određenim osobama,
 - izvješće o tome prikupljaju li sigurnosno-obavještajne agencije podatke koji se tiču zastupnika ili osobe koja je član njegovog obiteljskog kućanstva,
- (3) U provedbi nadzora nad sigurnosno-obavještajnim agencijama Hrvatski sabor, odnosno odbor nadležan za nacionalnu sigurnost može zatražiti od UVNS-a dostavljanje izvješća i obavijesti i/ili obavljanje stručnog nadzora nad sigurnosno-obavještajnim agencijama.
- (4) Odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost može obaviti i neposredan nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.
- (5) U slučaju obavljanja neposrednog nadzora od strane odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje određuju postupanje UVNS-a pri obavljanju stručnog nadzora.

Članak 105.

- (1) Osim pitanja iz članka 104. stavka 2. ovoga Zakona o kojima će raspravu provoditi odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost, odbor je ovlašten i saslušavati ravnatelje i službene osobe sigurnosno-obavještajnih agencija o tome jesu li neke mjere i radnje tih agencija bile nezakonite, raspravljati o zakonitosti financijskog i materijalnog poslovanja sigurnosno-obavještajnih agencija, razmatrati izvješće pučkog pravobranitelja o zaštiti ustavnih i zakonskih prava građana u postupcima koje poduzimaju sigurnosno-obavještajne agencije te razmatrati rad sigurnosno-obavještajnih agencija u svezi s vanjskom politikom Republike Hrvatske.
- (2) Kada Hrvatski sabor ili odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost zatraži izvješća i dokumentaciju ili potrebne podatke od sigurnosno-obavještajnih agencija, Savjeta za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija i predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske u slučaju iz članka 104. stavka 2. podstavka 3. ovoga Zakona, o tome će obavijestiti UVNS te će predstojnika UVNS-a i ravnatelja nadležne sigurnosno-obavještajne agencije pozvati da prisustvuje sjednici na kojoj se raspravlja o pitanjima iz rada sigurnosno-obavještajne agencije.
- (3) Informacije Hrvatskome saboru, odnosno odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost, ne mogu sadržavati podatke o osobama s kojima je surađivala sigurnosno-obavještajna agencija u provođenju svoje djelatnosti i podatke dobivene od stranih obavještajnih ili sigurnosnih službi/agencija osim po dopuštenju tih službi/agencija ili odluci Vijeća za nacionalnu sigurnost.

- (4) Radom odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost predsjedava zastupnik iz redova najzastupljenije oporbene stranke.

Stručni nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija

Članak 106.

Stručni nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija i OTC-a obavlja UVNS.

Članak 107.

- (1) U obavljanju poslova stručnog nadzora UVNS:
- prati i nadzire zakonitosti rada,
 - prati i nadzire ostvarivanje propisanih ciljeva i djelokruga rada,
 - prati i nadzire djelotvornost i svrsishodnost rada,
 - nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode,
 - nadzire uporabu financijskih sredstava,
 - nadzire koordinaciju i suradnju među sigurnosno-obavještajnim agencijama i odgovarajućim službama drugih zemalja.
- (2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka UVNS može vršiti uvid u izvješća i druge dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija i OTC-a, obavljati razgovore s ravnateljima i zaposlenicima sigurnosno-obavještajnih agencija i OTC-a, kada je to nužno radi utvrđenja činjenica odlučnih za ocjenu zakonitosti rada.

Članak 108.

- (1) Sigurnosno-obavještajne agencije dužne su službenim osobama UVNS-a na njihov obrazloženi zahtjev omogućiti i uvid u podatke o identitetu izvora agencija samo u slučaju ako je to neophodno radi ostvarivanja ciljeva nadzora u konkretnom slučaju.
- (2) U slučaju izričitog neslaganja sa zahtjevom iz stavka 1. ovoga članka ravnatelj sigurnosno-obavještajnih agencija zatražit će da odluku o konkretnom slučaju donese Vijeće za nacionalnu sigurnost

Članak 109.

- (1) Kada UVNS, obavljajući poslove iz članka 107. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi postupanja sigurnosno-obavještajnih agencija kojima se kršio ili krši Ustav i zakoni Republike Hrvatske, predstojnik UVNS-a dužan je poduzeti mjere kojima će se trenutačno otkloniti uočene nepravilnosti i o tome izvijestiti Predsjednika Republike i predsjednika Vlade, te predsjednika Hrvatskoga Sabora ukoliko je nadzor obavljen na zahtjev Hrvatskoga sabora, odnosno odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost.
- (2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka koje poduzima UVNS pobliže će se odrediti uredbom iz članka 11. ovoga Zakona.

Građanski nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija

Članak 110.

- (1) U cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija osniva se Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (u daljnjem tekstu: Vijeće).
- (2) Vijeće se sastoji od predsjednika i šest članova koje imenuje Hrvatski sabor.
- (3) Za članove Vijeća mogu biti imenovani hrvatski državljani visoke stručne spreme, pri čemu najmanje po jedan član Vijeća moraju biti diplomirani pravnik, diplomirani politolog i dipl.ing. elektrotehnike.
- (4) Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na četiri godine i nakon isteka mandata mogu biti ponovno imenovani.
- (5) Predsjednik i članovi Vijeća za zakonitost svog rada odgovorni su Hrvatskom saboru, a nadzor nad zakonitošću njihova rada provodi odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost.
- (6) Pitanja bitna za rad Vijeća koja nisu uređena ovim Zakonom, i obavljanje administrativnih poslova za Vijeće, uredit će se aktom Hrvatskoga sabora na prijedlog odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost.

Članak 111.

- (1) Vijeće obavlja sljedeće poslove:
 - prati zakonitost rada sigurnosnih službi,
 - prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode,
 - prikupljena saznanja i podatke iz prethodnih točki dostavlja u formi obavijesti Vijeću za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost, te ravnateljima sigurnosno-obavještajnih agencija, te
 - daje obavijest i o načinu podnošenja zahtjeva iz članka 112. ovoga Zakona.
- (2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka Vijeće može vršiti uvid u izvješća i druge dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija, obavljati razgovore s čelnicima i službenim osobama sigurnosno-obavještajnih agencija, kada je to nužno radi utvrđenja činjenica odlučnih za ocjenu zakonitosti rada agencija.

Članak 112.

Vijeće poslove iz članka 111. ovoga Zakona obavlja na temelju programa koji donosi odbor za nacionalnu sigurnost; na temelju zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija, osobito u slučajevima kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članak 113.

- (1) O izvršenom nadzoru izvješćuje se podnositelj zahtjeva.
- (2) Vijeće će se u odgovoru na zahtjev ograničiti isključivo na primjedbe postavljene u zahtjevu.
- (3) Ukoliko se izvršenim nadzorom utvrdi postojanje nezakonitosti predsjednik Vijeća izvijestit će o rezultatima nadzora Predsjednika Republike Hrvatske, predsjednika Hrvatskoga sabora, predsjednika Vlade i Glavnoga državnog odvjetnika.
- (4) Na zahtjev predsjednika Hrvatskoga sabora, a najmanje jednom u šest mjeseci, predsjednik Vijeća podnosi izvješća o radu Vijeća.

Članak 114.

- (1) Predsjednik i članovi Vijeća dužni su kao tajnu čuvati sve podatke koje saznaju u obavljanju poslova Vijeća.
- (2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka traje i po prestanku obnašanja te dužnosti.

IX. SREDSTVA ZA RAD SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA, UREDA VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST, ZAVODA ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA I OPERATIVNO-TEHNIČKOG CENTRA ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA

Članak 115.

- (1) Sredstva za rad sigurnosno-obavještajnih agencija, UVNS-a, ZSIS-a i OTC-a osiguravaju se u državnom proračunu.
- (2) U okviru sredstava za rad sigurnosno-obavještajnih agencija, UVNS-a, ZSIS-a i OTC-a osiguravaju se i posebna sredstva za radni prostor, tehničku opremu, posebne namjene u obavljanju obavještajnih i protuobavještajnih poslova, školovanje, obuku i osposobljavanje zaposlenika sigurnosno-obavještajnih agencija te za mjere prikrivanja.

Članak 116.

Na financijsko i materijalno poslovanje sigurnosno-obavještajnih agencija, UVNS-a, ZSIS-a i OTC-a odgovarajuće se primjenjuju propisi koji uređuju poslovanje tijela državne uprave. Podaci o financijskom i materijalnom poslovanju su tajni.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 117.

- (1) Uredbe koje se odnose na unutarnje ustrojstvo sigurnosno-obavještajnih agencija, UVNS-a, ZSIS-a i OTC-a te druge uredbe propisane ovim Zakonom, Vlada će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Pravilnici o unutarnjem redu i pravilnici o načinu sigurnosno-obavještajnog postupanja sigurnosno-obavještajnih agencija, Pravilnici o unutarnjem redu i drugi pravilnici UVNS-a donijet će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 118.

- (1) Ravnatelj SOA-e, ravnatelj VSOA-e i predstojnik UVNS-a imenovat će se u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 119.

- (1) Ravnatelj ZSIS-a imenovat će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Pravilnik o unutarnjem redu i ostali pravilnici ZSIS-a donijet će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 120.

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona započinju s radom SOA, VSOA i ZSIS, a prestaju s radom Obavještajna agencija (OA), Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA) te Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju.
- (2) Unutarnje ustrojstvene jedinice OA-e i POA-e nastavljaju s radom kao unutarnje ustrojstvene jedinice SOA-e, do stupanja na snagu Uredbe o unutarnjem ustrojstvu SOA-e.
- (3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona zaposlenici Obavještajne agencije (OA) i zaposlenici Protuobavještajne agencije (POA) postaju zaposlenici SOA-e, a zaposlenici Vojne sigurnosne agencije (VSA) postaju zaposlenici VSOA-e i do donošenja Pravilnika o unutarnjem redu SOA-e, odnosno VSOA-e, obavljaju poslove na kojima su zatečeni na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 121.

- (1) Zaposlenici Obavještajne agencije (OA), Protuobavještajne agencije (POA) i Vojne sigurnosne agencije (VSA) nastavljaju s radom na poslovima radnih mjesta na kojima su zatečeni na dan stupanja na snagu ovoga Zakona i zadržavaju plaću i dodatke na plaću utvrđene dosadašnjim rješenjima do donošenja rješenja o rasporedu na poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjem redu SOA-e i VSOA-e.

- (2) Zaposlenici sigurnosno-obavještajnih agencija mogu se rasporediti na radna mjesta za koja se traži jedan stupanj viša stručna sprema od one koju imaju uz uvjet da u roku od četiri godine od dana prethodnog rasporeda steknu traženu stručnu spremlu.
- (3) Zaposlenici SOA-e koji odbiju raspored i djelatnici VSO-e koji odbiju raspored ili ne budu raspoređeni stavit će se na raspolaganje Vladi, osim djelatnih vojnih osoba zaposlenika VSOA-e koji se stavljaju na raspolaganje Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Članak 122.

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, prostor, opremu, uređaje, pismohranu i dokumentaciju i druga sredstva Obavještajne agencije i Protuobavještajne agencije preuzima SOA, Vojne sigurnosne agencije preuzima VSOA, a Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju preuzima ZSIS, ako Predsjednik Republike i Vlada suglasno ne odrede drukčije.
- (2) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu obavještajno-sigurnosnog postupanja i drugih provedbenih propisa SOA-e i VSOA-e ogovarajuće će se primjenjivati odredbe postojećih akata kojima je uređen način obavještajnog, odnosno sigurnosnog djelovanja Obavještajne agencije, Protuobavještajne agencije i Vojne sigurnosne agencije, ako nisu suprotne odredbama ovoga Zakona.

Članak 123.

OTC će se ustrojiti najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Do ustrojavanja OTC-a poslove iz nadležnosti OTC-a obavlja Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija SOA-e.

Članak 124.

Odredbe iz članka 105. stavka 4. ovoga Zakona primjenjivat će se od dana konstituiranja novog saziva Hrvatskoga sabora, nakon održanih sljedećih parlamentarnih izbora.

Članak 125.

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sigurnosnim službama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 32/02. i 38/02.).
- (2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju.
- (3) Danom stupanja na snagu Uredbe iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o obvezama iz područja nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske za pravne i fizičke osobe u telekomunikacijama.

Članak 126.

Ovaj Zakon stupa na snagu 30 dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa: 215-01/06-01/04
Zagreb, 30. lipnja 2006.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.